

Sygn. akt: WA 15/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Edward Matwijów (przewodniczący)

SSN Jerzy Steckiewicz

SWSO del. do SN płk Krzysztof Mastalerz (sprawozdawca)

Protokolant : Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora WPO del. do Naczelnej Prokuratury Wojskowej ppłk. Anny Czapigo, w sprawie

1) [...] R. O. oskarżonego z art. 231 § 2 k.k.,

2) [...] R. R. oskarżonego z art. 231 § 2 k.k. - dwukrotnie, art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 16 lipca 2013 r. apelacji wniesionej na niekorzyść przez prokuratora od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 11 kwietnia 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę
Wojskowemu Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

[...] R. O. jest oskarżony o to, że:

„w nieustalonym dniu, w kwietniu 2002 r. w W., będąc funkcjonariuszem publicznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej, zajmując stanowisko Dowódcy [...], działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przekroczył swoje uprawnienia, polecając Dowódcy Jednostki Wojskowej [...] R. R. spowodowanie nieodpłatnego dostarczania posiłków ze stołówki żołnierskiej tej Jednostki pracownikom wykonującym prace budowlane w jego prywatnym domu w [...], w następstwie czego żołnierze podlegli Dowódcy wyżej wymienionej Jednostki, w nieustalonych dniach 2002 r. dokonali co najmniej dziesięciokrotnie wydzielania po 6 porcji obiadów ze stołówki wojskowej, o łącznej wartości 263,40 zł, które były umieszczane w termosach, po czym co najmniej dziesięciokrotnie dowożone, przez wyznaczonych do tego żołnierzy zawodowych z X do Y, przy wykorzystaniu służbowego samochodu marki „Lublin”, po trasie liczącej około 75 km w jedną stronę, w następstwie czego spowodował przejazd nie mniej niż 1500 km o wartości eksploatacyjnej nie mniejszej niż 2 708,40 zł przy wykorzystaniu czasu służbowego kierowcy i dowódcy pojazdu w wymiarze 31 godzin i 30 minut, stanowiącego równowartość 303,90 zł, przez co działał na szkodę interesu publicznego, a mianowicie Jednostki Wojskowej [...], powodując w jej mieniu szkodę w wysokości co najmniej 3 275,70 zł”,

tj. o przestępstwo z art. 231 § 2 k.k.

[...] R. R. został oskarżony o to, że:

„1/ w nieustalonym czasie w 1999 r. przed dniem 3 września 1999 r. na terenie Jednostki Wojskowej [...], będąc funkcjonariuszem publicznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej, zajmując stanowisko Dowódcy wyżej wymienionej Jednostki, działając: w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez firmę Usługi Remontowo - Budowlane w K., należąca do L. S., przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wykorzystując uzależnienie od siebie swoich podwładnych z Wojskowej Administracji Koszar Nr [...]: por. A. P., J. P. i A. K., polecił im za pośrednictwem ich przełożonego Kierownika tej Administracji [...] W. G. wykonanie czynów zabronionych, polegających na poświadczeniu nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne w dokumentach dotyczących zamówienia

publicznego na budowę wiaty o konstrukcji drewnianej przy budynku nr [...] w [...] w postaci zestawienia materiałów inwestora, kosztorysu ofertowego, kosztorysu ślepego, programu robót nr /.../ i protokołu wprowadzenia na budowę, po nielegalnym rozpoczęciu budowy wspomnianej wiaty przez wyżej wymienioną firmę, w celu zalegalizowania tego stanu rzeczy, które to polecenie wyżej wymienieni wykonali, wystawiając wspomniane dokumenty, poświadczające nieprawdę, że opisane w nich czynności zostały wykonane przed rozpoczęciem wskazanej wyżej budowy, przez co działał na szkodę interesu publicznego, a to Jednostki Wojskowej [...],

tj. o przestępstwo z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k.,
2/ „w nieustalonym dniu w 2002 r. na terenie Jednostki Wojskowej [...], będąc funkcjonariuszem publicznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej, zajmując stanowisko Dowódcy wyżej wymienionej Jednostki, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez [...] R. O., przekroczył swoje uprawnienia, polecając szefowi służby żywnościowej wspomnianej Jednostki M. L. dostarczanie posiłków ze stołówki żołnierskiej pracownikom wykonującym prace budowlane w prywatnym domu R. O., w następstwie czego podlegli mu żołnierze przewieźli służbowym samochodem marki „Lublin” z X do Y i przekazali tym pracownikom w ciągu 10 dni co najmniej 60 posiłków, przez co działał na szkodę interesu publicznego, a mianowicie wyżej wymienionej Jednostki Wojskowej, powodując w jej mieniu szkodę w wysokości co najmniej 3.275,70 zł,

tj. o przestępstwo z art. 231 § 2 k.k.,

3/ „w bliżej nieustalonych dniach i miesiącach 1999 r. przed dniem 3 września 1999 r., na terenie Jednostki Wojskowej [...], będąc funkcjonariuszem publicznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej, zajmując stanowisko Dowódcy wyżej wymienionej Jednostki, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez firmę Usługi Remontowo - Budowlane [...], przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że osobiście wytypował tę firmę do wykonania inwestycji budowlanej w postaci drewnianej wiaty, usytuowanej przy budynku nr [...], a następnie konsultował z wyżej wymienionym przedsiębiorcą szczegóły wykonania tego obiektu, ustalając termin, sposób wykonania oraz warunki techniczne i cenowe dotyczące budowy - z pominięciem przeprowadzenia procedury przetargowej na

wykonanie tej konstrukcji, po czym doprowadził do rozpoczęcia prac wykonawczych, podczas których podpisał z L. S. umowę nr [...] na budowę opisanej wyżej inwestycji, z datą 15 czerwca 1999 r., nie będąc do tego uprawnionym",

tj. o przestępstwo z art. 231 § 2 k.k."

Wojskowy Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2013 r. uniewinnił R. O. od popełnienia zarzucanego przestępstwa, a R. R. od popełnienia przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. (pkt 2).

Powołanym wyrokiem Wojskowy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., umorzył w stosunku do R. R. postępowanie o to, że:

„ 4) w nieustalonym czasie w 1999 r. przed dniem 3 września 1999 r. na terenie Jednostki Wojskowej [...], będąc funkcjonariuszem publicznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej, zajmując stanowisko Dowódcy wyżej wymienionej Jednostki, przekroczył swoje uprawnienia na szkodę interesu publicznego, oraz wykorzystując uzależnienie od siebie swoich podwładnych z Wojskowej Administracji Koszar [...], tj. A. P., J. P. i A. K., polecił im za pośrednictwem ich przełożonego Kierownika tej Administracji W. G. wykonanie czynów zabronionych, polegających na poświadczeniu nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne w dokumentach dotyczących budowanej wiaty o konstrukcji drewnianej przy budynku [...] w postaci zestawienia materiałów inwestora, kosztorysu ofertowego, kosztorysu ślepego, programu robót nr /.../ i protokołu wprowadzenia na budowę, w celu zalegalizowania uprzednio nielegalnie rozpoczętej budowy wspomnianej wiaty przez firmę „Usługi Remontowo Budowlane" w K. należącą do L. S., a które to polecenie wyżej wymienieni wykonali, wystawiając wspomniane antydatowane dokumenty poświadczające nieprawdę, że opisane w nich czynności zostały wykonane przed faktycznym rozpoczęciem wskazanej wyżej budowy, przy czym czyn ten stanowił wypadek mniejszej wagi,

tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 2 k.k.,

5) w bliżej nieustalonych dniach i miesiącach 1999 r. przed dniem 3 września 1999 r., na terenie Jednostki Wojskowej [...], będąc funkcjonariuszem publicznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej, zajmując stanowisko Dowódcy wyżej

wymienionej Jednostki, przekroczył swoje uprawnienia na szkodę interesu publicznego w ten sposób, że bez przeprowadzenia wymaganej procedury przetargowej wytypował firmę „Usługi ...” należącą do L. S. do wykonania inwestycji budowlanej w postaci drewnianej wiaty, usytuowanej przy budynku nr [...], po czym osobiście konsultował z wyżej wymienionym przedsiębiorcą szczegóły dotyczące wykonania tego obiektu, a następnie już po faktycznym rozpoczęciu przez niego prac budowlanych podpisał z nim opatrzoną datą 15 czerwca 1999 roku umowę nr / .../ na budowę opisanej wyżej inwestycji, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.”

Wyrok w całości na niekorzyść obu oskarżonych zaskarżył prokurator.

Skarżący zarzucił orzeczeniu:

„w odniesieniu do wyroku w części uniewinniającej R. O. i R. R. od popełnienia zarzuconego im przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k.

- błąd w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że w sprawie niniejszej zachodzą nie dające się usunąć wątpliwości co do odpłatnego bądź też nie charakteru polecenia dowozu posiłków wydanego przez R. O. – R. R., które należy rozstrzygnąć na korzyść oskarżonych, gdy tymczasem prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań złożonych przez [...] w powiązaniu z wyjaśnieniami złożonymi przez wskazanego generała przeprowadzona z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a także w korelacji z takimi okolicznościami - jak brak sporządzenia jakiegokolwiek dokumentacji księgowej dotyczącej wydania i przewozu tych posiłków, całkowitej pod względem ekonomicznym nieracjonalności założenia o ich odpłatnym charakterze oraz faktu nie uiszczenia zapłaty za nie - prowadzi w sposób jednoznaczny od odmiennego wniosku,

w odniesieniu do wyroku w części umarzającej postępowanie karne prowadzone wobec R. R. od popełnienia zarzuconych przestępstw określonych w art. 231 § 2 k.k. i art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k.,

- błąd w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że R. R. podejmując decyzję o budowie wiaty nr 401 o konstrukcji drewnianej przy budynku [...] z pominięciem procedury przetargowej

oraz bez uzyskania stosownego zezwolenia na budowę nie działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez firmę „Usługi Remontowo - Budowlane, ” w K. należąca do L. S.,

- obrazę przepisu postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nie wyjaśnienie w uzasadnieniu podstawy prawnej wyroku w zakresie dotyczącym uznania czynu R. R. określonego w art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. za wypadek mniejszej wagi, a zwłaszcza znaczenia dwukrotnie użytego terminu „niskiej rangi dokumentów”, który miał determinować przyjęcie tego typu uprzywilejowanego przestępstwa”.

W oparciu o podniesione zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył.

Apelacja prokuratora jest zasadna.

Uwzględnienie jej skutkuje koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Dokonując ustaleń faktycznych Wojskowy Sąd Okręgowy przyjął, że na budowę domu rez. R. O. dowożone były posiłki z jednostki wojskowej dowodzonej przez R. R. W ocenie tego sądu, w toku postępowania, pojawiły się wątpliwości dotyczące precyzyjnego ustalenia treści polecenia R. O. wydanego ówczesnemu Dowódcy [...] odnośnie zasad dostarczania posiłków, zapłaty, sposobu ich rozwożenia. Podniesiona okoliczność stanowi, zdaniem Sądu pierwszej instancji, niedającą się usunąć wątpliwość, którą należy tłumaczyć wyłącznie na korzyść obu oskarżonych.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że sięganie po dyrektywę przewidzianą w art. 5 § 2 k.p.k. możliwe jest jedynie po spełnieniu określonych warunków. Zasady nietłumaczenia wątpliwości na niekorzyść oskarżonego nie można w żadnej mierze traktować jako swoistego uproszczonego traktowania wątpliwości. Opisywana zasada nie ma zatem zastosowania w wypadkach, gdy wątpliwości są skutkiem niedokładnego, niepełnego postępowania dowodowego i jego oceny. Organ procesowy nie może bowiem poprzestać na dowodach przedstawionych

przez oskarżyciela, ale powinien dążyć do ustalenia faktów, nie zaś powoływać się na występujące wątpliwości (zob. wyroki SN: z dnia 25 czerwca 1991 r., sygn. WR 107/91, OSNKW 1-2/1992, poz. 14, z dnia 16 stycznia 1974 r., sygn. III KR 315/73, OSNKW 5/1974, poz. 97).

Zasadne odwołanie się do wskazanych wątpliwości w orzeczeniu musi być jednakże poprzedzone łączną analizą wszystkich dowodów przedstawionych sądowi i przez niego przeprowadzonych. Ocena dowodów musi być dokonana zgodnie z nakazami przewidzianymi w art. 7 k.p.k., tj. swobodnie (ale nie dowolnie), z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Poczynione ustalenia powinny zostać przedstawione w uzasadnieniu. Zgodnie z treścią art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. uzasadnienie powinno zawierać: wskazanie jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Przewidziany w art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. wymóg wyjaśnienia podstawy prawnej nie może ograniczyć się jedynie do wymienienia zastosowanych przepisów prawa, lecz powinien polegać na podaniu konkretnej argumentacji przemawiającej w danych okolicznościach za przyjęciem właśnie takiej, a nie innej kwalifikacji prawnej czynu.

Sąd pierwszej instancji wydając zaskarżone orzeczenie nie zastosował wymienionych zasad. Przy ocenie materiału dowodowego Wojskowy Sąd Okręgowy nie odniósł się do zeznań M. L., Z. O., R. R., którzy jednoznacznie stwierdzili, że na dostarczone posiłki nie wytworzono żadnej dokumentacji finansowej. Wynika stąd wniosek, że nie było żadnych formalnych podstaw do dokonania stosownych naliczeń. Brak wymienionej dokumentacji powodował także możliwość nielegalnego wykorzystania ewentualnych nadwyżek posiłków. Odpowiedzialność za funkcjonowanie służby żywnościowej ponosił właśnie M. L., którego działania zainicjował przełożony. Sąd pierwszej instancji nie odniósł się także w uzasadnieniu wyroku do „braku stosownych wpisów w rozkazach dziennych (s. 9 uzasadnienia) i zniszczenia rozkazów wyjazdu za lata 2002-2003”. Rozkazyienne Dowódcy JW. [...], w pkt. V, zawierają wykaz podróży służbowych żołnierzy i pracowników cywilnych, w tym wyjazdów samochodami służbowymi. W wymienionych rozkazach nie odnotowano żadnego wyjazdu R. R., chociaż Sąd pierwszej instancji ustalił, że miały one miejsce. Podzielić trzeba stanowisko

zawarte w zaskarżonym wyroku odnośnie możliwości odpłatnych przejazdów pojazdami służbowymi w celach prywatnych. Rzecz jednak w tym, że opisana sytuacja możliwa była jedynie przy realizacji warunków zawartych w Przepisach o gospodarowaniu mieniem służby czołgowo samochodowej (Panc – Sam 578/91) i Decyzji Ministra Obrony Narodowej Nr 51/MON z dnia 29 marca 2000 r. w sprawie zasad korzystania ze służbowych samochodów osobowych w resorcie Obrony Narodowej (Dziennik Rozkazów MON, poz. 31 ze zm.). Podstawowym warunkiem prywatnego korzystania z pojazdów służbowych było złożenie stosownego wniosku. Odpowiednie zapotrzebowanie zgłaszane właściwemu dowódcy stanowiło podstawę wpisu do rozkazu dziennego i wystawienia w przyszłości faktury. Obowiązek złożenia wniosku w tym zakresie dotyczył wszystkich żołnierzy bez względu na stopień wojskowy. Pkt. 18,21 Decyzji Ministra Obrony Narodowej nr 255/MON z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie organizacji żywienia wojsk (Dziennik Rozkazów MON, poz. 13) dopuszczały możliwość korzystania z żywienia osób niebędących żołnierzami, za zgodą dowódcy jednostki wojskowej, na jej terenie, przy zastosowaniu zwiększonej odpłatności. Dodać przy tym należy, że R. R. nie wykazał zainteresowania brakiem faktur dla przełożonego, dla którego w przeszłości zabezpieczał i dokonywał stosownych rozliczeń.

Sąd pierwszej instancji odwołując się do orzecznictwa w zakresie oceny występujących wątpliwości w sprawie, zasad procesu poszlakowego w żaden sposób nie odniósł się do wymienionych wyżej okoliczności, pozostających ze sobą w ścisłym związku.

Zgodzić się należy z poglądem, że na prokuratorze spoczywa ciężar dowodu, tj. jednoznacznego wykazania, że oskarżeni dopuścili się zarzucanych im czynów. Podkreślić natomiast trzeba, iż na sądzie spoczywa obowiązek oceny wszystkich dowodów zgromadzonych w postępowaniu, w tym danych odnośnie doświadczenia żołnierzy zawodowych o długoletnim stażu. Trudno bowiem zakładać, że [...] R. O., [...] R. R. nie znali zasad korzystania z pojazdów wojska do celów prywatnych, skoro w przeszłości z takiej możliwości korzystali.

Z racjonalnego, życiowego punktu widzenia wynika, że nieopłacalne byłoby odpłatne wożenie posiłków z X do Y. Odległość dzieląca wymienione miasta w

sposób oczywisty generowałoby dodatkowe koszty takich usług. Brak zapłaty zmienia taką ocenę.

W świetle obowiązującego prawa, a w szczególności ówczesnej ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 72 z 2002 r., poz. 664, ze zm.), zamówienie publiczne może być udzielone, zgodnie z art. 12a cyt. ustawy, wyłącznie dostawcy lub wykonawcy, który został wybrany na zasadach określonych w ustawie. Zamówienia publicznego, stosownie do regulacji zawartej w art. 13, udziela się w trybie: przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, przetargu dwustopniowego, negocjacji z zachowaniem konkurencji, zapytania o ceny, zamówienia z wolnej ręki. Wymieniony tryb dawał różnym podmiotom szansę pozyskania zamówienia, a zatem i możliwość osiągnięcia korzyści materialnej (zysku). Sposób wyboru trybu uzależniony był od zaistnienia określonych okoliczności, wartości zamówienia (zob. art. 64, art. 68, art. 71 powołanej ustawy). Sąd pierwszej instancji ustalił, że to właśnie R. R. zlecił firmie L. S. budowę wiaty. Tej okoliczności nikt nie kwestionował. Zgodnie z art. 115 § 4 k.k., korzyścią majątkową jest korzyść, zarówno dla siebie, jak i dla kogoś innego. Działanie R. R., polegające na wytypowaniu wykonawcy, spowodowało przysporzenie korzyści L. S., przy jednoczesnym wyeliminowaniu potencjalnych konkurencyjnych firm. Wskazana okoliczność nie została przez Sąd pierwszej instancji należycie dostrzeżona i nie dokonano jej oceny w świetle pozostałych dowodów. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s. 15) Sąd przyjął, że przeprowadzone dowody nie potwierdziły, by płk rez. R. R. działał z zamiarem kierunkowym osiągnięcia korzyści majątkowej odnośnie obu zarzutów związanych z budową wiaty. Sąd pierwszej instancji stwierdził, że nie każde osiągnięcie korzyści majątkowej przez osobę lub podmiot gospodarczy musi wiązać się ze szkodą dla innej osoby lub podmiotu gospodarczego.

Przytoczony pogląd może zasługiwać na aprobatę jedynie w wypadku działania stron (kontrahentów) umowy w granicach zakreślonych prawem. W rozpatrywanej sprawie nie zastosowano regulacji odnośnie udzielenia zamówień publicznych, trybu oraz czasu wytworzenia dokumentacji warunkujących rozpoczęcie inwestycji. Na oskarżonym, R. R. z racji zajmowanego stanowiska

ciężył szczególny obowiązek racjonalnej i oszczędnej gospodarki finansowej, co przekładało się na uzyskaniu jak najniższej ceny za wykonanie usług.

Z zebranych w sprawie dowodów nie wynika natomiast, by R. R. dokonywał jakichkolwiek ustaleń w zakresie kosztów budowy wiaty przed rozpoczęciem inwestycji.

Zgodzić się należy z zarzutami apelacji odnośnie niewyjaśnienia przez sąd przyjęcia przypadku mniejszej wagi antydatowanych dokumentów odnoszących się do próby zalegalizowania procesu budowy wiaty. O wypadku mniejszej wagi decydują łącznie przedmiotowe i podmiotowe znamiona czynu, ze szczególnym uwzględnieniem elementów charakterystycznych dla danego rodzaju przestępstw. W zestawieniu z typem podstawowym przestępstwa wypadek mniejszej wagi odznacza się mniejszym stopniem społecznej szkodliwości. Do znamion strony przedmiotowej zalicza się w szczególności: sposób działania sprawcy, podejmowane środki służące osiągnięciu celu, czas i miejsce zachowania, charakter i rozmiar wyrządzonej szkody lub grożącej dobru chronionemu. Dla elementów strony podmiotowej istotne są: stopień zawinienia sprawcy, jego motywacja i cel działania.

Lakoniczne stwierdzenie Sądu pierwszej instancji o niskiej randze dokumentów bez uwzględnienia wymienionych okoliczności uniemożliwia kontrolę orzeczenia w zakresie przyjęcia wypadku mniejszej wagi, a także określenia czy spełniają one wymogi art. 115 § 14 k.k.

Wojskowy Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy powinien w szerokim zakresie wykorzystać możliwość przewidzianą w art. 442 § 2 k.p.k. Podkreślić bowiem trzeba, że nie sam przebieg postępowania dowodowego, ale wadliwość oceny jego wyników doprowadziła do niepełnych, przedwczesnych ustaleń faktycznych. Oceniając przeprowadzone dowody, Sąd pierwszej instancji powinien mieć na uwadze wszystkie wymogi stawiane w art. 7 k.p.k. swobodnej ocenie dowodów, a więc wymóg logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Analiza dowodów z zeznań świadków, jak i dowodów rzeczowych, powinna być dokonywana przy uwzględnieniu całokształtu materiału dowodowego, a nie częściowo, w oderwaniu od innych dowodów. Zasadne będzie także wskazanie, że ustalenia faktyczne nie zawsze mogą bezpośrednio wynikać z

konkretnych dowodów. Mogą one także wpływać z nieodpartej logiki sytuacji stwierdzonej konkretnymi dowodami, jeżeli owa sytuacja jest tego rodzaju, że stanowi oczywistą przesłankę, na której podstawie doświadczenie życiowe nasuwa jednoznaczny wniosek, że dane okoliczności faktyczne istotnie wystąpiły (zob. wyrok SN z dnia 4 października 1973 r., sygn. III KR 243/73, OSNKW 2/1974, poz. 23).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji musi także ponownie poddać analizie „Przepisy o gospodarowaniu mieniem służby czołgowo-samochodowej” – sygn. Panc-Sam. 578/91), cyt. Decyzję 51/MON z dnia 29 marca 2000 r. w sprawie zasad korzystania ze służbowych samochodów osobowych w resorcie Obrony Narodowej, pełny tekst powołanej Decyzji Nr 255/MON z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie organizacji żywienia wojsk, w aspekcie wymogów formalnych pozwalających na skorzystanie z uprawnień przewidzianych w tych przepisach odnośnie zakupu posiłków przez osoby niebędące żołnierzami, możliwości wykorzystania pojazdów Sił Zbrojnych do celów prywatnych przez żołnierzy. Tak dokonane ustalenia będą pomocne przy odtworzeniu zamiarów oskarżonych, R. O. i R. R.

Zasadnym także będzie określenie znaczenia zapisów w: zestawieniu materiałów inwestora, kosztorysie ofertowym, kosztorysie ślepy, programie robót nr /.../ i protokole wprowadzenia na budowę w aspekcie spełnienia przez nie wymogów z art. 115 § 14 k.k.

Do prawidłowego rozstrzygnięcia niezbędne stanie się poczynienie ustaleń odnośnie motywacji R. R. przy budowie wspomnianej wiaty.

Rozpatrując zarzuty z art. 231 § 2 k.k. Sąd powinien pamiętać, że ewentualne zakwalifikowanie postępowania oskarżonych z powołanego przepisu nie zwalnia z obowiązku wykazania znamion z § 1 tego przepisu, a więc nie tylko przekroczenia konkretnego uprawnienia lub niedopełnienia danego obowiązku (lub ich zespołu), ale i wykazanie w ten sposób działania na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Z treści art. 231 § 2 k.k. wynika bowiem surowsza odpowiedzialność sprawcy wyczerpującego znamiona § 1 art. 231 k.k., dopuszczającego się go dodatkowo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Poczynione ustalenia, oceny dokonane zgodnie z zasadami wymienionymi w art. 5 § 2 k.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., Sąd powinien zawrzeć w uzasadnieniu sporządzonym stosownie do wymogów art. 424 k.p.k.

Z wymienionych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.